

Profielschets van een Middelaar

Liturgiesuggesties:

Gezang 118:1 en 2

Psalm 147:1 en 4

1 Timotheüs 1:12-2:7

Psalm 86:2

Heidelbergse Catechismus: zondag 6

Psalm 86:7

Gezang 222:1, 2 en 3

Psalm 102:12

Psalm 102:13

Voor de kinderen:

Ken je Kruimeltje?

Ik bedoel dit jongetje van de film en van de video en van het boek.

Kruimeltje is een zwervertje in Rotterdam.

Weet je wat een zwervertje is?

Gelukkig heeft Kruimeltje wel iemand die voor hem zorgt - vrouw Koster heet ze.

Maar erg aardig is ze niet voor Kruimeltje.

Kruimeltje moet op straat ... geld voor haar zien te verdienen.

Niet dat het lukt.

Maar Kruimeltje heeft wel veel vrienden op straat.

Zelfs een hond. Moor - noemt hij hem. Omdat 't ie zo zwart is.

Zo zwart als een moor, als een neger.

Ze beleven allerlei avonturen op straat.

Totdat ... totdat er iets gebeurd waardoor Kruimeltje in de gevangenis terecht komt.

Op het politiebureau van Rotterdam.

Ik zal niet verklappen waarom dat gebeurd.

Drie dagen opgesloten in een cel is de straf die Kruimeltje krijgt.

Drie dagen - met een dronken man in de cel.

Nee, gelukkig niet.

Er is iemand die het voor Kruimeltje opneemt.

Wilkes. Een winkelier.

Hij gaat praten met de commissaris van politie.

De baas van de politieagenten.

Niet drie dagen, maar nog geen dag hoeft Kruimeltje in de cel door te brengen.

En wat later in het verhaal zal blijken ...

Wilkes is een vriend van de echte vader van Kruimeltje.

Die echte vader van Kruimeltje is - voordat Kruimeltje geboren werd - naar Amerika vertrokken.

Helemaal aan de andere kant van de wereld.

Over het water van de grote oceaan.

Die Wilkes, da's best wel een goed mens.

Wilkes gaat voor Kruimeltje helemaal naar Amerika om daar naar zijn echte vader te zoeken.

En wat denk je ... zou hij hem vinden? Ook dat verklap ik je nog niet.

Ik moest, jongens en meisjes, aan die Wilkes denken toen ik deze week m'n preek moest maken.

Wat die Wilkes doet lijkt heel veel op wat de Here Jezus voor ons doet.

Ook wij hebben straf verdiend - net als Kruimeltje.

Maar wat doet de Here Jezus ... Hij gaat praten met God.

Met z'n Vader in de hemel.

En de Here Jezus neemt zelfs onze straf op Zich.

De straf die wij hadden verdiend.

Daarvoor sterft Hij aan het kruis van Golgotha.

Zo maakt Hij het weer goed tussen God en jou en mij.

Zo iemand noem je ... een 'middelaar'.

Iemand die tussen twee mensen gaat staan.

Die het weer goed probeert te maken tussen die twee.

Tussen Kruimeltje en de baas van de politieagenten.

Tussen God en jou.

Omdat je straf hebt verdiend.

Voor de dingen die je in je leven verkeerd hebt gedaan.

Jezus ... de Middelaar.

Als het daar vanmiddag in de preek over gaat ... denk dan maar aan die meneer

Wilkes uit het boek en de film van Kruimeltje.

Hij neemt het voor je op als je iets verkeerd hebt gedaan.

Hij maakt het weer goed tussen jou en tussen God.

*

Profielschets van een Middelaar.

Da's, broeders en zusters, jongelui, het thema voor de verkondiging van vanmiddag.

Zondag 6 pakt de draad op van Zondag 5 en formuleert - zou je kunnen zeggen een profielschets van een middelaar.

Aan welke voorwaarden moet de Middelaar tussen God voldoen.

Zondag 5, vraag en antwoord 15: "Wat voor een Middelaar en Verlosser moeten wij dan zoeken?"

Een Middelaar, die waarachtig en rechtvaardig mens is en toch sterker dan alle schepselen, dat wil zeggen, die tevens waarachtig God is."

En dan in Zondag 6 wordt dat vragenderwijs verder uitgewerkt:

* Waarom moet deze Middelaar mens zijn?

Een waarachtig en rechtvaardig mens?

* En waarom moet deze Middelaar tegelijk God zijn?

Waarachtig God?

En dan komen we natuurlijk uit bij onze Here Jezus Christus.

Hij is tegelijk "waarachtig God en een waarachtig, rechtvaardig mens."

Hij is de enige Middelaar tussen God en mensen, de enige Verlosser.

Er is - zegt de Bijbel - geen andere naam gegeven waardoor we behouden moeten worden. (Hand. 4:12)

*

Profielschets van een Middelaar.

De boodschap, broeders en zusters, jongelui, dat er maar één Middelaar is, was in de wereld - waarin het evangelie in de tijd van het Nieuwe Testament gepreikt werd - opvallend en tegendraads.

Want in die grieks-romeinse wereld wemelde het van de goden en de verlossers. En het was heel gebruikelijk dat je niet alles op de kaart van één god zette, maar dat je meer ijzers in het vuur hield.

Het was dus heel gewoon dat je verschillende goden naast elkaar vereerde.

In de griekse mythologie wemelde het immers van de goden.

Op de godenberg Olympus - we danken daar onze Olympische spelen aan ...

Op de godenberg Olympus was het een gedrang van je welste.

Daar woonde niet alleen de hoofdgod Zeus, maar ook de goden van de handel, van de oorlog, van de zee, van de genezing, van de liefde, van de kunst, van de wetenschap, enzovoort.

En daarnaast had je in die tijd ook nog de zogenaamde mysterie-godsdiensten.

Zoals die van de goden Egyptische Isis en Osiris.

En die van de romeinse god Mithras.

Dat waren godsdiensten, waarin allerlei geheime en geheimzinnige ritens voltrokken werden.

Men noemde die ritens sacramenten.

Die moesten de ingewijden deel geven aan het eeuwige leven.

En dan was er natuurlijk ook nog de staatsgodsdienst.

De verering van de keizer als zoon van de goden.

Een verering die soms hardhandig werd afgedwongen.

Dat lag dan aan het karakter van de persoon die zich keizer, Caesar, mocht noemen.

Toch brachten al die verschillende goden en godsdiensten niemand in de problemen.

Er was - zouden wij zeggen - vrijheid van godsdienst.

Niet één van al die goden en verlossers zei dat hij de enige was die redden kon.

Alle wegen leiden - naar de algemene overtuiging - naar de hemel.

En dan komt in die grieks-romeinse wereld ... het evangelie met de boodschap:

Er is maar één Verlosser. Er is maar één Middelaar. En dat is Jezus van Nazareth.

De Zoon van de enige God. Die mens geworden is.

En die - door zijn dood aan het kruis en door zijn opstanding ... de redding, de verlossing van de wereld tot stand heeft gebracht.

Een andere verlosser ... een andere middelaar is er niet!

Kunt u, kun jij je voorstellen dat dit een boodschap is ... die de wereld van toen op z'n kop zette?

Het bracht een enorme deining te weeg.

Het botste keihard tegen het toenmalige levensgevoel.

Vandaag is het eigenlijk niet anders.

Jezus van Nazareth is allang niet meer de enige Verlosser.

Het christendom is allang niet meer exclusief.

Er zijn anderen naast Jezus gekomen andere verlossers gekomen.

Sterker nog ... je hebt eigenlijk helemaal geen verlosser van buitenaf nodig.

Je kunt jezelf verlossen, je kunt jezelf wel redden.

Je kunt zelf wel één worden met één of andere godheid.

Door goed te leven - humaan, rechtschapen.
Of door meditatie technieken je eigen te maken.
Of door hypnose terug te gaan naar een vorig leven.
En als je behoefte hebt aan een middelaars-figuur ... er zijn er genoeg, keus te over.
Oude en vertrouwde zoals Boeddha en Mohammed.
Of moderne als Matreia of Jomanda.

Want zeg nou zelf ... dat verhaal van een Jezus, zo'n rabbi uit een achteraf dorpje in het Noorden van Israël ... Die gestorven is ... door de dood aan een kruis ...
Dat is toch niet meer te pruimen, vandaag de dag?
En dat Hij op de dood zou zijn opgestaan ... daar kun je vandaag toch niet meer mee uit de voeten?
Naar dergelijke nonsens wilde men toen - in de tijd van Paulus - en wil men in onze tijd niet meer luisteren.
Je kunt je tijd wel beter besteden, of niet soms?

*

En dan zondag 6, vanmiddag. Profielschets van een middenlaar.
"Waarom moet onze Middenlaar een waarachtig (= echt) en rechtvaardig mens zijn?"
Omdat wij mensen hebben gezondigd en wij mensen daarvoor moeten betalen.
Engelen, bijvoorbeeld, kunnen onze plaats niet innemen.
Daarom wordt Gods Zoon ... mens. Echt mens.
Hij wordt geboren ... net als wij mensen geboren zijn.
Uit een vrouw ...
Maria is zijn moeder.
In doeken gewikkeld ligt Hij in een voerbak voor de dieren.
Omdat voor hen geen plaats was in de herberg!
Hij groeit op.
Twaalf jaar ... met z'n ouders naar de tempel in Jeruzalem.
t 'Is een feest. Lachen, zingen, huilen.
Feestvieren op een bruiloft.
Aren plukken in het veld.
Slapen, bidden, wakker zijn.
Jezus was een echt mens ... net u wij.

Maar onze Middenlaar moet ook een rechtvaardig mens zijn.
Een mens waar je op aan kunt. Iemand uit één stuk.
Betrouwbaar in alles. Sterker nog ...
Hier wordt bedoeld dat Jezus voor de volle honderd procent beantwoordt aan Gods bedoeling met de mens.
Jezus is zonder zonde.
Hij staat bij God niet in de schuld.
Zijn lei is schoon en zal tot het einde van zijn leven schoon blijven.
Anders kan Hij met zijn leven niet voor anderen betalen.
Dan zou Hij genoeg hebben aan Zichzelf.
Een waarachtig en een rechtvaardig mens.
Een echt mens en een mens zonder zonde.
Dat zijn de eerste twee kenmerken van onze Middenlaar.

Het derde wordt genoemd in vraag en antwoord 17.

“Waarom moet Hij tegelijk waarachtig God zijn?”

Waarom moet Jezus ook echt God zijn?

Omdat Hij zó de kracht heeft om de toorn van God te kunnen dragen en aan ons het leven terug te geven.

Broeders en zusters, jongelui, geen mens kan de toorn van God dragen.

Ik kan u en jou verzekeren dat God heel boos kan worden.

Dat God hevig ontstoken kan worden van de zonde die mensen doen.

Denk maar aan de zondvloed, de grote vloed.

Geen mens, geen dier overleeft die watersnoodramp.

Alleen Noach, de rechtvaardige, en zijn gezin en de dieren in zijn drijvende doodskist.

Denk ook aan de geschiedenis van Sodom en Gomorra.

Niemand overleeft het oordeel als de brandende zwavel uit de hemel neerdaalt.

Als Gods oordeel komt ... ontkomt er geen mens.

Daarom moet onze Middelaar ook God zijn.

Zó kan Hij het oordeel dragen en wegdragen tot op een kruis.

Zo kan Hij ons het eeuwige leven teruggeven.

Het leven dat we kwijtgeraakt waren in het paradijs.

Mens én God is onze Middelaar.

In de theologie spreken we dan over zijn twee ‘naturen’.

De menselijke en de goddelijke natuur.

En voor de liefhebbers: Die twee naturen zijn niet vermengd en niet veranderd, maar ook niet gedeeld of gescheiden.

Zo heeft de kerk het beleden.

Op een kerkvergadering, het concilie van Chalcedon in 451.

Misschien vindt u het wel aardig om dat te weten.

Chalcedon 451: De twee naturen van de Here Jezus Christus.

*

En dan vraag en antwoord 18.

Wie voldoet aan deze profielschets?

Het antwoord, gemeente, komt als een juichend lied.

Onze Here Jezus Christus!

Hij wordt als de Middelaar tussen God en mensen aangewezen.

In Hem zijn alle eigenschappen, die deze Middelaar nodig heeft, aanwezig.

Daar heeft God zelf voor gezorgd.

God wijst Hem aan. God schenkt Hem aan ons.

Op zijn tijd.

Paulus zegt het zo in Galaten 4 vers 4:

“Maar wanneer de volheid van de tijd gekomen is, heeft God zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de Wet.”

Jezus ... De mens-God, de God-mens.

Onze Middelaar.

Hij is ons door God geschonken ... Gods grootste geschenk.

Tot wijsheid, gerechtigheid, heiliging en volkomen verlossing.

*

Wat, broeders en zusters, jongelui, voor de Grieken van die tijd en wat voor de moderne mens van onze tijd ... het toppunt van dwaasheid is ... is voor ons - die Jezus Christus als dé Middelaar hebben aanvaard - het bewijs van Gods wijsheid. In de man, die bloedend aan het kruis hangt te sterven en die drie dagen later uit het graf opstaat, openbaart God zijn wijsheid.

Hij is voor ons ook gerechtigheid.

Als je niet in de Here Jezus Christus gelooft, ontdekt in de kruisdood helemaal niets van gerechtigheid.

Dan is - in wat er op Goede Vrijdag gebeurt - alleen maar sprake van on-recht. Wie gelooft in Jezus - de door God gegeven Middelaar - weet dat er slechts aan Gods recht is voldaan. In de Middelaar aan het kruis wordt een zondaar vrijgesproken van schuld.

De Here Jezus Christus is ook onze heiliging geworden.

Door Hem wordt mijn bestaan smetteloos en zuiver.

En zo hebben we in Hem onze verlossing, onze redding, ontvangen.

Verlossing uit de macht van de zonde, van de satan en de dood.

Die verlossing, die redding, is er alleen in Hem en in niemand anders.

*

Hoe ik dat weet?

Uit m'n gevoel, m'n intuïtie? Uit m'n verstand?

Nee, uit het heilig evangelie. Uit m'n Bijbel, dus.

Geloof kun je niet bouwen op je gevoel of op je intuïtie of op je verstand.

Want je gevoelens kunnen je ook bedriegen.

En je intuïtie kan je in de steek laten.

En je verstand kan zich vergissen

Geloof kun je alleen maar bouwen op wat God Zelf in zijn Woord ons heeft geopenbaard, bekend gemaakt.

Geloof bouw je op zijn Woord.

Op het Oude en op het Nieuwe Testament.

Al in het Oude Testament - helemaal in het begin van je bijbeltje - vlak nadat het is mis gegaan in het paradijs - geeft God al de moeder van alle beloften die nog zullen volgen.

In Genesis 3 vers 15 belooft God al dat Hij het kwaad uit de wereld zal verbannen:

"Ik zal het de kop vermorzelen."

Het - de slang. Symbool voor al het kwaad dat in de wereld is gekomen.

Symbool van het rijk van de slang, de duivel en zijn demonen.

God zelf zal ingrijpen.

Hij zal het kwaad doen overwinnen.

En nog veel meer woorden uit het Oude Testament profeteren van de komende Middelaar.

Jakob op zijn sterfbed: 'Juda, uit jouw nageslacht zal de Verlosser voortkomen.' (Gen. 49:8)

"Want een kind is ons geboren en een Zoon is ons gegeven ... men noemt Hem: Wonderbare Raadsman, sterke God, eeuwige Vader, Vredevorst."

Woorden van Jesaja.

Woorden van advent ... voor een volk dat verblijft in de duisternis van de ballingschap.

Woorden, symbolen, mensen ... wijzen ons op de van God gegeven Middelaar, die eens komen zal en die gekomen is.

Maarten Luther zei eens: 'Het Oude Testament vormt de doeken en de kribbe waarin Christus ligt.'

*

Tegenover deze Middelaar kun je, broeders en zusters, jongelui, geen neutrale houding (blijven) innemen.

Tegenover Jezus Christus kan niemand zich op de vlakte houden.

Neutraliteit tegenover deze Middelaar bestaat niet.

Hij is ónze Here Jezus Christus, of ... Hij is het niet!

Of je bent zijn vriend ... óf je bent zijn vijand.

Vóór óf tegen. Vriend óf vijand. Daar zit niets tussen in.

Simeon - een oude priester in de tempel - zei het zo: 'Dit Kind is tot een val én een opstanding van velen.' (Lucas 2:34) Hij kan tot een val zijn.

Je kunt over Hem struikelen.

Dat doe je bijvoorbeeld als je zijn godheid niet aanvaardt.

Of als je zelf iets bij God wilt verdienen en je eigen gerechtigheid wilt opbouwen.

Mensen, die met de VUT of met pensioen gaan, hebben het daar soms heel moeilijk mee.

Gisteren waren ze nog een belangrijke schakel in het bedrijf.

Vandaag is alles anders.

Ze leveren geen bijdrage meer aan het bedrijf.

En dat is voor sommigen maar moeilijk te aanvaarden.

Zo kunnen wij mensen er ook over struikelen en vallen.

Dat we geen enkele bijdrage aan onze verlossing, aan onze redding, kunnen leveren.

Een verlossing, die uitsluitend in de doorboorde handen van de Here Jezus Christus ligt.

Voor wie dat niet kan verkroppen, is Christus tot een val.

Maar wie dat aanvaardt, wie Hem als Middelaar aanvaardt ... is Hij tot een opstanding.

Dan ben je een nieuw leven binnengestapt.

Hét leven. Het eeuwige leven.

Een leven dat met de dood niet ophoudt maar dat door gaat.

Zonder op te houden.

Een leven met God, bij God.

Een leven dat voor je verworven werd door de dood aan het kruis.

De dood van je Middelaar - mens en God. Jezus Christus.

Je Here en je Heiland.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg

Haarlem, 10 december 2000

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !